

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

R J E Š E N J E

po Prijavi namjere koncentracije između privrednih subjekata MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Mađarska i INA industrija nafte d.d. Zagreb, Hrvatska

Novembar 2008. godine

Broj:01-03-26-037-16-II/08
Sarajevo, 20.11.2008. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka e) člana 42. stav (1) tačka d) u vezi sa čl. 12., 14., 16. i 18. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05 i 76/07), po Prijavi namjere koncentracije između privrednog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska zastupani od Advokatske kancelarije Spaho, Muhameda Kantardžića 3, 71000 Sarajevo, i privrednog subjekta INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska, zaprimljenu pod brojem: 01-03-26-037-II/08 dana 12.09.2008. godine, Konkurencijsko vijeće, na 76. (sedamdesetšestoj) sjednici održanoj dana 20.11.2008. godine, je donijelo sljedeće

R J E Š E N J E

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija koja će nastati na tržištu veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini, sticanjem kontrole kupovinom svih dionica privrednog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska, u privrednom subjektu INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska.
2. Ovo Rješenje o koncentraciji upisuje se u Registar koncentracija.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je, dana 12.09.2008. godine, zaprimilo Prijavu namjere koncentracije broj: 01-03-26-037-II/08 (u daljem tekstu: Prijava) privrednog subjekta MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska (u daljem tekstu: MOL ili Podnosilac prijave) zastupanu od Advokatske kancelarije Spaho, Muhameda Kantardžića 3, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, po kojoj namjerava kupiti većinski udio u privrednom subjektu INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska (u daljem tekstu: INA).

Uvidom u podnesenu Prijavu utvrđeno je da ista nije uredna i kompletna, u smislu člana 30 stav (1) Zakona o konkurenciji (u daljem tekstu: Zakon) i čl. 8. 9. 10. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija privrednih subjekata («Službeni glasnik BiH», broj 95/06) te je Konkurencijsko vijeće, u skladu sa članom 31. istog Zakona, zatražilo dopunu dana 15.09.2008. godine dopisom broj: 01-03-26-037-1-II/08, dana 17.09.2008. godine dopisom broj: 01-03-26-037-2-II/08 i dana 23.09.2008. godine dopisom broj: 01-03-26-037-4-II/08

Podnosilac prijave, u skladu sa zahtjevima Konkurencijskog vijeća, je dopunio Prijavu nedostajućom dokumentacijom dana 22.09.2008. godine dopisom broj: 01-03-26-037-3-II/08 i dana 02.10.2008. godine dopisom broj 01-03-26-037-5-II/08.

Nakon toga, Konkurencijsko vijeće je dana 16.10.2008. godine Podnosiocu prijave izdalo Potvrdu o prijemu uredne i kompletne Prijave broj 01-03-26-037-9-II/08, u smislu člana 30. stav (3) Zakona.

U skladu sa članom 30. stav (2) Zakona Podnosilac prijave navodi da namjerava podnijeti zahtjev za ocjenu koncentracije ovlaštenom tijelu za ocjenu koncentracije u Republici Hrvatskoj, Republici Srbiji i tijelu za konkurenciju Europske unije.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je Prijava podnesena u Zakonom propisanom roku, u smislu člana 16. stav (1) Zakona.

1. Učesnici predmetne koncentracije

Učesnici koncentracije su privredni subjekti MOL Hungarian Oil and Gas Plc., Oktober huszonharmadika u. 18, 1117 Budimpešta, Republika Mađarska i INA industrija nafte d.d. Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 10, 1000 Zagreb, Republika Hrvatska.

1.1. Privredni subjekat MOL

Privredni subjekt MOL je upisan u Registru privrednih društava u Budimpešti pod registarskim brojem Cg.01-10-041683 dana 10.06.1992. godine kao dioničko društvo. Osnovna djelatnost obuhvata: istraživanje i proizvodnju sirove nafte, prirodnog gasa i proizvoda od gasa, preradu, transport, skladištenje i distribuciju sirove nafte, proizvoda od nafte (maloprodaja i veleprodaja), transmisiju prirodnog gasa, proizvodnju i prodaju olefina i poliolefina.

Privredni subjekt MOL kao član INA/MOL konzorcija (50,0% INA i 50,0% MOL), je dioničar privrednog subjekta Energopetrol d.d. Sarajevo (registrovan pod brojem 1-21070 u Općinskom sudu Sarajevo - osnovna djelatnost je u sektoru trgovine na malo i veliko motornim gorivima, mazivom i sličnim proizvodima) koji ima 67,0% udjela u privrednom subjektu Energopetrol d.d. Sarajevo, te privrednom subjektu MOL pripada 33,5%, dok preostalih 33,0% dionica je u vlasništvu Vlade Federacije BiH i manjinskih dioničara.

Članovi uprave/nadzornog odbora privrednog subjekta MOL nisu u isto vrijeme i članovi uprave/nadzornog odbora privrednih subjekata na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine.

1.2. Privredni subjekt INA

Privredni subjekt INA je osnovana dana 01.01.1964. spajanjem Naftaplina (firme za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku. Do kraja desetljeća INA se proširila i na Rafineriju Zagreb, Trgovinu (preduzeće za domaću trgovinu), petrohemijske tvornice OKI i DINU te tvornicu umjetnih gnojiva u Kutini.

Osnovne djelatnosti privrednog subjekta INA i njegovih supsidijarnih društava su: istraživanje i proizvodnja nafte i plina u Hrvatskoj i inozemstvu, uvoz prirodnog plina i prodaja uvoznog i domaćeg prirodnog plina industrijskim potrošačima i distributivnim poduzećima, prerada nafte i proizvodnja derivata, maloprodaja derivata i drugih roba putem maloprodajne mreže, trgovina

sirovom naftom i naftnim derivatima, pružanje usluga bušenja, remonta i drugih radova vezanih za istraživanje i proizvodnju nafte i plina iz kopnenog dijela i podmorja.

Pregled supsidijarnih privrednih društava privrednog subjekta INA u Bosni i Hercegovini:

Tabela 1.

Naziv privrednog subjekta	Vlasništvo	Vlasnički udio (%)
INA BH d.d. Sarajevo	Direktno	(..)** ¹
Interina d.o.o. Mostar	Direktno	(..)**
Holdina d.o.o. Sarajevo	Direktno	(..)**
Energopetrol d.d. Sarajevo	Direktno	(..)**
Krajinapetrol d.o.o Banja Luka	Direktno	(..)**
CROSCO international d.o.o. Tuzla	Indirektno	(..)**
TGA d.d. Stolac	Indirektno	(..)**

Izvor: Prijava namjere koncentracije

2. Obaveza prijave namjere koncentracije

Obveza prijave namjere koncentracije privrednih subjekata, u smislu odredbe člana 14. stav (1) Zakona, postoji ako ukupni godišnji prihodi učesnika koncentracije ostvaren prodajom roba i/ili usluga na svjetskom tržištu, iznose preko 100.000.000,00 KM, po završnom računu u godini koja je prethodila predmetnoj koncentraciji.

Ukupni prihodi učesnika koncentracije, na dan 31.12.2007. godine:

Tabela 2.

Ukupni prihod (KM)	INA d.d. Zagreb	MOL Plc.
Svijet	(..)**KM (..)** HRK)	(..)**KM (..)**HUF)
Bosna i Hercegovina	(..)**KM (..)**HRK)	(..)**KM (..)** HUF)

Izvor: Prijava namjere koncentracije

Ukupni prihod učesnika koncentracije ostvaren prodajom roba na svjetskom tržištu iznosi preko 100.000.000,00 KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, odnosno privredni subjekat MOL je ostvario prihod (..)** KM na dan 31.12.2007. godine i obzirom da je jedan od učesnika koncentracije registrovan u Bosni i Hercegovini, Podnosilac prijave, na osnovu člana 14. stav (1) Zakona, je obavezan podnijeti Prijavu.

3. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće je u provođenju postupka ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06) te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija privrednih subjekata.

4. Pravni osnov i oblik koncentracije

Kao pravni osnov predmetne koncentracije Podnosilac prijave je dostavio Dobrovoljnu ponudu privrednog subjekta MOL za preuzimanje dionica koja je objavljena u Narodnim novinama Republike Hrvatske broj 101/08, dana 05.09.2008. godine (dalje u tekstu: Ponuda).

¹ (..)** - Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Dobrovoljna ponuda za preuzimanje dionica je upućena dioničarima privrednog subjekta INA od strane privrednog subjekta MOL.

Pravni oblik koncentracije je sticanje kontrole, u smislu člana 12. stav (1) tačka (b) pod 1) Zakona, kupovinom svih dionica na kojima nije zasnovan teret odnosno preostalih 3.016.447 redovnih dionica privrednog subjekta INA od strane privrednog subjekta MOL, po 756,00 KM (2.800,00 HRK) po dionici.

U momentu podnošenja Prijave namjere koncentracije, privredni subjekt INA ima slijedeću vlasničku strukturu: Vlada Republike Hrvatske (44,85%), MOL (25% plus jedna dionica), privatni i institucionalni dioničar (21,11%) i Fond hrvatskih branitelja (7%). Nakon zatvaranju Dobrovoljne ponude za preuzimanje dionica, vlasnička struktura privrednog subjekta INA d.d. Zagreb na da 17.10.2008. godine je slijedeća:

Tabela 4.

Naziv	Broj dionica	Vlasnički udio %
MOL	4.715.538	47,155
Vlada Republike Hrvatske	4.483.552	44,836
Privatni i institucionalni investitori	800.910	8,009
Ukupno	10.000.000	100,00

Izvor: web stranica privrednog subjekta INA d.d. Zagreb

5. Relevantno tržište

Relevantno tržište, u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4., 5. i 6. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta relevantno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode i/ili usluge za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

Nadalje, prema članu 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta relevantno tržište u geografskom smislu obuhvaća cijelu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine, na kojoj tržišni konkurenti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima koje to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Prilikom analize relevantnog tržišta učesnika predmetne koncentracije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je relevantno tržište predmetne koncentracije veleprodaja i maloprodaja nafte i naftnih derivata.

Relevantnim geografskim tržištem smatra se tržište Bosne i Hercegovine iz razloga što učesnik koncentracije privredni subjekt INA vrši prodaju i distribuciju nafte i naftnih derivata na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga, relevantnim tržištem predmetne koncentracije smatra se tržište veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

6. Analiza relevantnog tržišta

U analizi relevantnog tržišta učesnika predmetne koncentracije i procjenama tržišnih udjela, korišteni su podaci dostavljeni od Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine,

Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine, Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine kao i podaci dostavljeni u Prijavi.

6.1. Uvoz nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu

Podaci o strukturi uvoza nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini iz privrednog subjekta MOL i privrednog subjekta INA sa danom 31.12.2007. godine:

Tabela 5.

Naziv proizvoda	Količina uvezene robe (KT)			Tržišni udio (%)	
	Ukupno Bosna i Hercegovina	INA	MOL	INA	MOL
TNP/UNP tečni naftni plin	55,0	(..)**	(..)**	(45-65)**	(0-5)**
Motorni benzin	380,0	(..)**	(..)**	(45-65)**	(0-10)**
Dizel gorivo	638,0	(..)**	(..)**	(40-60)**	(5-15)**
Lož ulje	158,0	(..)**	(..)**	(45-65)**	(0-5)**
Avio gorivo/kerozin	7,0	(..)**	(..)**	(0-5)**	(70-90)**
Mazut	150,0	(..)**	(..)**	(0-5)**	(10-20)**
Bazno ulje	12,7	(..)**	(..)**	(45-65)**	(10-20)**
Parafini/voskovi	1,07	(..)**	(..)**	(0-5)**	(0-5)**
Bitumeni	116,0	(..)**	(..)**	(30-50)**	(10-20)**
Motorna ulja i ind.maziva	63,72	(..)**	(..)**	(0-5)**	(0-5)**
Ostalo	-	(..)**	(..)**	-	-

Izvor: Prijava namjere koncentracije, Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine

Uvoz nafte i naftnih derivata proizvedenih u privrednom subjektu INA i privrednom subjektu MOL vrši se preko velikog broja lokalnih distributerima i trgovaca (preko 60) u Bosni i Hercegovini. Prema podacima Uprave za indirektno oporezivanje, najveće količine dizel goriva i motornog benzina u BiH se uvoze iz Hrvatske, Slovenije, Austrije, Velike Britanije i Mađarske.

6.2. Veleprodaja nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini

Tržišni udjeli glavnih učesnika i konkurenata na tržištu veleprodaje nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu:

Tabela 6.

Rb	Naziv privrednog subjekta	Tržišni udio (%)
1.	INA BH (Holdina + Interina) Sarajevo	(10-20)**
2.	Hifa Oil Sarajevo	(5-15)**
3.	Petrol BiH Sarajevo	(5-15)**
4.	Antunović Brčko	(5-15)**
5.	Sibex	(0-10)**
6.	Higat	(0-10)**
7.	Superpetrol Banja Luka	(0-10)**
8.	Energopetrol Sarajevo	(0-10)**
9.	Ostali	(30-50)**
10.	Ukupno 1+8	(15-30)**
11.	Ukupno	100,00

Izvor: Prijava namjere koncentracije

U segmentu veleprodaje nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu konkurencija je izražena i jaka, što ukazuje i podatak da najveći pojedinačni tržišni udio od (10-20)**% ima privredni subjekt INA BH (Holdina/Interina) Sarajevo, dok prvi konkurent privredni subjekt Hifa Oil Sarajevo ima tržišni udio (5-15)**%.

Supsidijarna društva privrednog subjekta INA (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.) zajedno na tržištu Bosne i Hercegovine u segmentu veleprodaje ostvaruju tržišni udio od (15-30)**% (Tabela 6.), dok privredni subjekat MOL nije registrovan u Bosni i Hercegovini, već distribuciju nafte i naftnih derivata vrši isključivo indirektno preko lokalnih distributera i trgovaca. Supsidijarno društvo CROSCO International d.o.o. Tuzla prema podacima Uprave za indirektno oporezivanje u 2007. godini nije uvezilo relevantne proizvode u BiH, te iz tog razloga nije ni navedeno u Tabeli 6.

Iz navedenih podataka (Tabela 6.) može se zaključiti da se predmetnom koncentracijom ne stvara dominantan položaj za učesnike koncentracije na tržištu veleprodaje nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu, te da se isti neće moći ponašati neovisno u odnosu na konkurente.

6.3. Maloprodaja nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini

U Bosni i Hercegovini postoji preko 500 registriranih lokalnih distributera i trgovaca odnosno oko 950 benzinskih pumpi, od čega je oko 65,0% u vlasništvu pravnih i fizičkih lica koje imaju manje od 5 benzinskih pumpi, dok je preostalih 35,0% benzinskih pumpi na relevantnom tržištu u vlasništvu sljedećih pravnih osoba:

Tabela 7.

Rb	Naziv privrednog subjekta	Broj benzinskih pumpi	Tržišni udio (%)
1.	AD Petrol Banja Luka	(..)**	(5-15)**
2.	Energopetrol Sarajevo	(..)**	(5-15)**
3.	Holdina Sarajevo i Interina Mostar	(..)**	(0-10)**
4.	Petrol BH Oil Sarajevo	(..)**	(0-10)**
5.	Auro d.o.o. Ljubuški	(..)**	(0-5)**
6.	OMV Sarajevo	(..)**	(0-5)**
7.	Zovko Oil Žepče	(..)**	(0-5)**
8.	Krajina Petrol Banja Luka	(..)**	(0-5)**
9.	HIFA Sarajevo	(..)**	(0-5)**
10.	Čavkunović Bihać	(..)**	(0-5)**
11.	Mandić Petrol Istočno Sarajevo	(..)**	(0-5)**
12.	Ostali	(..)**	66,84
13.	Ukupno 2+3	(..)**	(5-15)**
14.	Ukupno	950	100,00

Izvor: Prijava namjere koncentracije

Supsidijarna društva privrednog subjekta INA (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.), zajedno na tržištu Bosne i Hercegovine (Tabela 7.) imaju ukupno (5-15)**% benzinskih pumpi (odnosno maloprodaje), dok privredni subjekat MOL na relevantnom tržištu nema benzinskih pumpi niti tržišnog udjela u maloprodaji.

Prema analizama podataka utvrđeno je postojanje jake konkurencije na tržištu maloprodaje jer su tržišni udjeli učesnika relativno niski, te da provođenjem predmetne koncentracija neće doći do promjene tržišnih udjela.

7. Ocjena predmetne koncentracije

Konkurencijsko vijeće je, nakon procjene i analize podataka i utvrđenih činjenica, u smislu člana 17. Zakona, ocijenilo da provođenje predmetne koncentracije neće narušiti postojeću tržišnu konkurenciju, s obzirom da privredni subjekat MOL indirektno, putem privrednog subjekta INA, djelomično vrši kontrolu nad privrednim subjektima registrovanim u Bosni i Hercegovini: (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.), te se provođenjem predmetne koncentracije

ne povećava tržišni udio na tržištu veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini.

Prilikom ocjene predmetne koncentracije, Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o eksteritorijalnoj koncentraciji, obzirom da učesnici koncentracije djeluju na svjetskom nivou, te da predmetna koncentracija ima uticaj na tržištu Bosne i Hercegovine putem djelovanja registrovanih supsidijarnih privrednih subjekata (Interina d.o.o., Holdina d.o.o. i Energopetrol d.d.), te indirektno prodajom/distribucijom nafte i naftnih derivata učesnika predmetne koncentracije.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoje zakonske niti administrativne barijere u segmentu uvoza/veleprodaje/maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini i veliki broj registriranih lokalnih distributera i trgovaca (preko 500) što osigurava slobodnu tržišnu konkurenciju.

U skladu s navedenim, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se predmetnom koncentracijom privrednih subjekata ne stvara niti jača dominantan položaj na relevantnom tržištu veleprodaje i maloprodaje nafte i naftnih derivata u Bosni i Hercegovini, te je odlučilo kao u dispozitivu ovog Rješenja.

8. Administrativna taksa

Na ovo Rješenje podnosilac Prijave, u skladu s članom 2. tarifni broj 107. stav (1) tačka d) 1) Odluke o administrativnim taksama u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», broj 30/06), obavezan je platiti administrativnu taksu u iznosu od 2.500,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

9. Uputstvo o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog Rješenja odnosno od dana njegovog objavljivanja.

Predsjednik

Ibrica Lakišić